

Raad van Toezicht en ICT in de zorg: aandachtspunten, tips en valkuilen

De digitalisering in de zorg gaat steeds sneller. Zorgorganisaties omarmen ICT om de kwaliteit van zorg te verbeteren, de efficiëntie te verhogen en de kosten te beheersen. Dit brengt niet alleen kansen met zich mee, maar ook uitdagingen en risico's. Voor de Raad van Toezicht (RvT) van een zorgorganisatie is het dan ook cruciaal om effectief toezicht te houden op ICT in de zorg.

Maar: hoe kom je tot dat effectieve toezicht? Waar moet je op letten? In deze column geef ik heel concrete aandachtspunten, tips, en valkuilen voor leden van de Raad van Toezicht.

Aandachtspunten

Er zijn diverse gebieden waarop de RvT zich moet richten bij toezicht op ICT in de zorg. Ik licht er een paar belangrijke uit:

- **Strategie en beleid:** heeft de organisatie een duidelijke visie op digitalisering? Is er een strategie die aansluit op de algemene doelen van de organisatie? En hoe wordt deze strategie vertaald naar concreet beleid?
- **Risicobeheersing:** is er een goede inschatting van de ICT-gerelateerde risico's? Zijn er maatregelen genomen om deze risico's te beheersen? Denk aan datalekken, cyberaanvallen en verstoringen van de IT-infrastructuur.
- **Leiding en organisatie:** is er voldoende kennis en kunde binnen de organisatie om de ICT-middelen op een goede manier te beheren en te gebruiken?
- **Informatiebeveiliging:** is er een robuust plan om patiëntgegevens te beschermen tegen cybercriminaliteit? Voldoet de organisatie aan alle wettelijke eisen op het gebied van privacy en data beveiliging?
- **Continuïteit van zorg:** wat gebeurt er als de ICT-systemen uitvallen? Is er een plan om de continuïteit van zorg te waarborgen?
- **Kwaliteit van de systemen:** zijn de ICT-systemen die de organisatie gebruikt betrouwbaar en gebruiksvriendelijk? Is er voldoende budget voor onderhoud en updates?
- **Samenwerking met zorgaanbieders:** hoe werkt de organisatie samen met andere zorgaanbieders op het gebied van ICT? Is er een eenduidige infrastructuur en worden gegevens veilig en efficiënt uitgewisseld?

Concrete tips

Naast deze aandachtspunten is er ook een aantal concrete tips voor RvT-leden:

- **Maak ICT een vast agendapunt:** zorg dat ICT regelmatig besproken wordt tijdens de vergaderingen van de RvT.
- **Schakel externe expertise in:** als de RvT zelf niet over voldoende kennis van ICT-zaken beschikt, kan het nuttig zijn om externe expertise in te schakelen.
- **Stel kritische vragen:** wees niet bang om kritische vragen te stellen aan de bestuurders over de ICT-strategie en -middelen van de organisatie.
- **Blijf op de hoogte:** houd de ontwikkelingen op het gebied van ICT in de zorg in de gaten. Dit kan door het lezen van

vakliteratuur, het bijwonen van congressen en seminars, of door te sparren met andere RvT-leden.

- **Doe werkbezoeken:** maak een rondleiding door de ICT-afdeling en praat met CMIO, CNIO en overige medewerkers om een beter beeld te krijgen van de praktijk. Is bovendien nog leuk ook om te doen.

Valkuilen om te vermijden

Tot slot, een paar valkuilen waar de RvT op moet letten:

- **Te technisch worden:** laat je niet meeslepen in technische details. De focus van de RvT moet liggen op de strategische en beleidsmatige aspecten van ICT in de zorg.
- **Gebrek aan kennis:** erken je eigen kennisbeperkingen, school jezelf en schakel indien nodig externe expertise in.
- **ICT als apart domein zien:** ICT is geen apart domein, maar moet worden geïntegreerd in de algehele strategie van de organisatie.
- **De rol van de RvT onderschatten:** de RvT heeft een belangrijke toezichthoudende rol op het gebied van ICT. Neem deze rol serieus.
- **Te reactief:** wacht niet tot er zich problemen voordoen voordat je actie onderneemt. Blijf proactief en houd de vinger aan de pols.
- **Te passief:** neem geen genoegen met vage antwoorden of algemene beleidsstukken. Stel kritische vragen en ga op zoek naar de onderliggende informatie.

Conclusie

Effectief toezicht op ICT in de zorg is een complexe maar cruciale taak voor de Raad van Toezicht. Door aandacht te besteden aan de hierboven genoemde aandachtspunten, tips en valkuilen, kunnen RvT-leden er zeker van zijn dat de digitale middelen van de organisatie op een veilige, efficiënte en verantwoorde manier worden ingezet. ■

Henk van der Stelt is professioneel toezichthouder in de zorg met de portefeuilles financiën en ICT.

